

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na podrobnou analýzu a srovnání sloves s dativem v češtině a arménštině. Cílem práce bylo identifikovat klíčové podobnosti a rozdíly mezi těmito dvěma jazyky, které patří do indoevropské jazykové rodiny, ale mají odlišná sémantická, syntaktická a morfologická pravidla užití dativu. Výzkum ukázal, že zatímco v češtině dativ obvykle označuje nepřímého příjemce děje, v arménštině má širší užití zahrnující také cíl a výsledek děje. Centrální typy syntaktických struktur s dativem se v češtině a arménštině shodují. Jedná se zejména o ditranzitivní konstrukce s trojvalenčními slovesy s významem dávání, brání a komunikace a o intranzitivní dvojvalenční slovesa vyjadřující prospěch, škodu, symetrii, podřízenost a dominanci. Na rozdíl od češtiny se však v arménštině dativ vyskytuje také v tranzitivních konstrukcích u přímého objektu s rysy [+hum] a [+def]. Dativ se v arménštině na rozdíl od češtiny objevuje také u sloves, mezi něž patří různé sémantické typy jako stavová slovesa, slovesa tělesných funkcí, slovesa pohybu, slovesa přiblížení, slovesa označující vzájemné působení nebo těsné spojení, slovesa dávání atd. Poznatky získané na základě kontrastivní analýzy dativních sloves přinášejí nový pohled na syntaktické struktury a sémantické funkce spojené s dativem v češtině a arménštině a gramatická pravidla jeho užití v obou jazycích, a mohou tak být užitečné pro lingvisty, překladatele a odborníky zabývající se srovnávací lingvistikou.

Klíčová slova

dativ, sloveso, čeština, arménština, pád, sémantické typy sloves, kontrastivní analýza